

کرم خراط حملهور شد/درختان گردو ایران در معرض نابودی

با عنایت به ارزش غذایی و اهمیت اقتصادی میوه درخت گردو برای باغداران، سازمان های بسیج کشاورزی و سازندگی با سازماندهی و اعزام مهندسان بسیجی به مناطق تحت تاثیر کرم خراط، در پی مبارزه با این آفت از طریق آموزش به باغداران ایرانی هستند.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، ایران با تولید سالانه بیش از ۱۷۰ هزار تن گردو از ۲۰ میلیون درخت چهارمین تولید کننده گردو در جهان و بیست و دومین صادرکننده آن است. گردو به دلیل ارزش غذایی و اقتصادی بالا در بسیاری از مناطق کشور توسط کشاورزان و باغداران از گذشته های دور تا امروز همواره مورد توجه بوده است. اما چندی است که شیوع آفت کرم خراط در نقاط گوناگون کشور، بلای جان درختان گردو شده است.

با عنایت به ارزش غذایی و اهمیت اقتصادی میوه درخت گردو برای باغداران، سازمان های بسیج کشاورزی و سازندگی با سازماندهی و اعزام مهندسان بسیجی به مناطق تحت تاثیر کرم خراط، در پی مبارزه با این آفت از طریق آموزش به باغداران ایرانی هستند. با برنامه ریزی های صورت گرفته، مهندسان بسیجی متخصص در امر کشاورزی اردوهای تخصصی یک روزه و کوتاه مدت در مناطق مختلف کشور برگزار می کنند تا باغداران را برای مبارزه با کرم خراط صاحب دانش و تجربه کنند.

کرم خراط با نام علمی *zeozera pyrina* از خانواده *zeozeridae* آفتی پلی فاز است که از ۷۴ گونه گیاهی تغذیه میکند. از مناسب ترین میزبان های این آفت درخت گردو، سیب، گلابی، بره، آلو و... است. اگرچه درخت گردو نسبت به بقیه میزبان ها در برابر آفت کرم خراط مقاوم تر است اما تراکم این آفت و خسارت های وسیع آن، مبارزه برای نابودی اش را ناگزیر کرده است.

کرم خراط بومی اروپا است و از این ناحیه در سایر نقاط جهان منتشر شده است. در ایران نخستین بار وجود کرم خراط در سال ۱۳۱۳ گزارش شده است. حمله این آفت به درخت گردو و سیب باعث استقرار سایر حشرات چوبخوار و مخصوصا اسکولیت درختان میوه می شود. زیان دیگری که بدنال حمله آفت متوجه درختان می شود جلب پروانه ها برای تخم ریزی روی این درختان است. دهانه دالان های لاروی آفت، محل بسیار خوبی برای تخم ریزی پروانه زنبورنما است. خسارت این آفت در بعضی مناطق بخصوص روی درخت گردو تا ۱۰۰ درصد گزارش شده است.

مهندس زهرا خواجویی؛ گیاه پزشک درباره خسارت های کرم خراط به درخت گردو، می گوید: «لاروهای این حشره چوبخوار هستند و در تنه و شاخه های درختان میزبان دالان های طولی در عمق چوب ایجاد می کنند باعث ضعف شدید درختان می شوند. خسارت اولیه از رگبرگها - دمبرگها و شاخه های کوچک شروع شده و به تدریج به شاخه های بزرگتر منتقل می شود. خسارت این آفت در بعضی مناطق از جمله نیشابور بسیار شدید

بوده است. آفت در نهایت باعث خشکی سرشاخه ها و حتی در صورت حمله به تنه اصلی باعث خشکی و مرگ درخت می شود.»

مطالعات انجام گرفته نشان می دهد رشد و نمو کرم خراط غالباً در باغ هایی صورت می گیرد که اصول داشت در آن ها به خوبی اجرا نمی شود. همچنین در باغ هایی که از نظر آبیاری و تغذیه و انجام عملیات هرس بطور صحیح رسیدگی شده اند، کرم خراط به ندرت مشاهده شده است. لازم به ذکر است از جمله عواملی که آبیاری نامنظم و غلط و در نهایت زمینه لاز برای حمله کرم خراط را موجب شده، خشکسالی سال های اخیر است.

* بهترین راه مبارزه با آفت کرم خراط چیست؟

مهندس زهرا خواجهویی؛ گیاه پزشک با اشاره به مخاطرات کرم خراط برای باغداران، می افزاید: «کرم خراط وسعت عظیمی از زمینهای کشاورزی را از بین برده است. در حال حاضر ۲۵۰۰ هکتار از زمینهای روستای بیدخوان به این آفت آلوده شده اند و در معرض خطر بزرگی قراردارند. اگر سریع تر به داد درختان گردو نرسیم این وضعیت بدتر شده و کرم خراط آرام آرام در کل استان کرم پخش خواهد شد. در حال حاضر بسیاری از کشاورزان چون دست تنها هستند و دولت به کمک آنها نیامده، ناامید شده اند و درختان خود را رها کرده اند و برای یافتن شغل به شهر رفته اند. روستاییان امکانات لازم برای مبارزه با کرم خراط را ندارند. درخت های گردو ارتفاع بلندی دارند و کشاورزان به دستگاه های بالابر نیازمند هستند. برخی از درختان قدمتی ۳۰۰ تا ۴۰۰ ساله دارند و بسیار پربار هستند. واقعا حیف است که با این کرم ها مبارزه نکنیم و مانعی در برابر گسترش آنها ایجاد نکنیم. ما باید حافظ پتانسیل های روستا باشیم و قدرشان را بدانیم. اگر دولت به کمک روستاییان نیاید یک درخت گردو هم سالم نخواهد ماند.»

استفاده از سموم تدفینی، خارج کردن لاروهای کرم خراط با استفاده از سیمهای مفتولی، کوددهی و آبیاری صحیح و به موقع درختان از بهترین روشهای دفع این آفت است. در عین حال لازم است بهره برداران و گردوکاران از جایگزینی روشهای سنتی بدون مشورت با کارشناسان و مهندسان کشاورزی خودداری کنند. مبارزه با کرم خراط آسان تر و کم هزینه تر از چیزی است که تصور می شود و بهترین راه مبارزه با آن تغذیه مناسب درخت از طریق آبیاری و دادن کود حیوانی است. کرم خراط دوست دارد، شاخه های خشکیده گردو را بخورد و اگر آبیاری

مناسب و دادن کود حیوانی به درخت مورد توجه قرار بگیرد، در نتیجه با زنده نگه داشتن شاخه ها خیلی سریع میتوان با این آفت مبارزه کرد. فروردین و اردیبهشت ماه هر سال بهترین زمان برای مبارزه با آفت کرم خراط گردو است.